

Bruselis, 2013 10 16
COM(2013) 722 final

2013/0344 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria, siekiant iki 2020 m. įgyvendinti tarptautinį susitarimą, kuriuo tarptautinės aviacijos išmetamiesiems teršalams nustatoma viena pasaulinė rinkos priemonė, iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2013) 430 final}

{SWD(2013) 431 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Aviacijos sektoriaus išmetamieji teršalai – vienas sparčiausiai augančių šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo šaltinių. Kadangi pačiame aviacijos sektoriuje išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo potencialas yra nedidelis, šio sektoriaus įmonės gali prie išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo prisidėti rinkos priemonėmis (RP) – spartų savo išmetimo augimą kompensuoti remdamos išmetamųjų teršalų kiekio mažinimą kituose sektoriuose.

Jau seniai pripažinta, kad tarptautinėje aviacijoje rinkos priemonės yra tinkamos. 2001 m. ICAO asamblėja patvirtino, kad tarptautinėje aviacijoje galima taikyti atviras apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemas. Po to, kai 2004 m. ICAO patvirtino regioninių rinkos priemonių naudojimą, ES pirmoji įtraukė aviacijos sektorių į savo apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ES ATLPS). Nors taikant šią sistemą galima rentabiliai mažinti neigiamą poveikį aplinkai, dėl ES ATLPS įgyvendinimo teko atremti stiprią tarptautinę kritiką (pvz., esą reglamentuojant Europos Sąjungai nepriklausančių šalių oro transporto bendrovių išmetamus teršalus pažeidžiamas trečiųjų šalių suverenumas). Tačiau Europos Teisingumo Teismas atmetė tokius užsienio oro transporto bendrovių skundus ir patvirtino ES ATLPS teisėtumą¹.

Vis dėlto aviacijos sektoriaus įtraukimas į ES ATLPS buvo lemiamas žingsnis, paskatinęs atitinkamas diskusijas ICAO. Aktyvi ES kova su klimato kaita suteikė trūkstamą postūmį ir ICAO visuotinai mažinti aviacijos išmetamųjų teršalų kiekį. Akivaizdu, kad ES ATLPS apima tik dalį tarptautinės aviacijos išmetamųjų teršalų, todėl, jei rinkos priemonės nebus pradėtos taikyti visame pasaulyje, bendras tokių išmetamųjų teršalų kiekis sparčiai didėtų ir išmetamųjų teršalų mažinimo tikslų įgyvendinti nepavyktų.

2013 m. 38-ojoje ICAO asamblėjoje nuspręsta kurti pasaulinę rinkos priemonę – dėl jos turėtų būti galutinai susitarta kitoje ICAO asamblėjoje 2016 m. ir ji turėtų būti įgyvendinta iki 2020 m. Derybų pažangos dėl nacionalinių ir (arba) regioninių rinkos priemonių, kurios galiotų iki 2020 m. nepadaryta, nes asamblėjos rezoliucijoje pakartota ta pati pozicija, kurios asamblėja laikėsi 2007 ir 2010 m., o Europos valstybės taip pat tvirtai laikėsi tos pačios pozicijos kaip 2007 ir 2010 m. asamblėjų rezoliucijose dėl vadinamojo „abipusio susitarimo“. Atsižvelgdama į šią pažangą dėl pasaulinės rinkos priemonės ir norėdama, kad veiksmai šia kryptimi įgytų dar didesnę pagreitį, Komisija laiko tinkama pasiūlyti sumažinti išmetamųjų teršalų, kuriems ES ATLPS turėtų būti taikoma iki 2020 m., procentinę dalį kaip tolesnį žingsnį, numatytą Sprendime Nr. 377/2013/ES.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Konsultacijos dėl aviacijos sektoriaus įtraukimo į ES ATLPS prasidėjo 2005 m. rugsėjį Komunikatu „Aviacijos poveikio klimato kaitai mažinimas“, COM(2005) 459, po kurių 2006 m. gruodžio mėn. buvo pasiūlytas teisės aktas. Nuo to laiko su trečiosiomis šalimis vyksta konsultacijos dėl aviacijos ir prekybos apyvartiniais taršos leidimais – tiek oficialiai, pvz., ES ir JAV jungtinio komiteto posėdžiuose, tiek dvišaliuose bei daugiašaliuose susitikimuose. Naujausios viešosios konsultacijos 12 savaičių – nuo 2013 m. birželio 21 d. iki rugsėjo 13 d. – vyko internete. Vadovaujantis „Komisijos konsultavimosi su suinteresuotomis šalimis bendraisiais principais ir minimaliaisiais standartais“ konsultuotasi viešai, taip pat ir

¹ Žr. Europos Teisingumo Teismo 2011 m. gruodžio 21 d. sprendimą byloje C-366/2010.

su trečiųjų šalių valdžios institucijomis, dėl regioninių rinkos priemonių ir pasaulinės rinkos priemonės aprėpties. Komisija ir toliau palaikys konstruktyvius dvišalius ir daugiašalius ryšius su trečiosiomis šalimis.

Remiantis viešųjų konsultacijų rezultatais, valdžios institucijos, NVO ir oro transporto bendrovės rinkos priemonėms labai pritaria. Visi respondentai teigiamai vertino rinkos priemonių taikymą aviacijos sektoriuje, tik viena asociacija prieštaravo tam, kad prieš įvedant pasaulines priemones būtų taikomos regioninės rinkos priemonės. Oro transporto bendrovės pabrėžia, kad regioninių priemonių administravimas turėtų būti paprastas ir politiškai priimtinas, taip pat kad tos priemonės iš tikrųjų mažintų neigiamą poveikį aplinkai ir būtų nediskriminacinės – nei dėl maršrutų, nei tam tikriems orlaivių naudotojams. Valdžios institucijos ir NVO mano, kad svarbiausia priemonių veiksmingumas aplinkos apsaugos aspektu, paprastas administravimas ir politinis priimtumas.

Atlikus poveikio vertinimą paaiškėjo, kad ES ATLPS suderinti su tokia ICAO rezoliucija dėl rinkos priemonių laikotarpiui iki 2020 m., kokios tikėtasi, būtų įmanoma nedidelėmis administracinėmis sąnaudomis. Didžiausia ES ATLPS taikymo apribojimo iki 2020 m. nauda yra ta, kad nuo 2020 m. taikoma pasauline rinkos priemone būtų panaikintas šiuo metu pasaulyje egzistuojantis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo atotrūkis, ji būtų taikoma dvigubai didesniai išmetamųjų teršalų kiekiui negu ES ATLPS ir iki 2050 m. tas išmetamųjų teršalų kiekis būtų sumažintas perpus, todėl tokia sistema aplinkai būtų daug naudingesnė.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Siūlomų veikslių santrauka

Remiantis 2013 m. rugsėjo mėn. vykusios 38-osios ICAO asamblėjos rezultatais, nuo 2020 m. tarptautinei aviacijai turėtų būti taikoma viena pasaulinė rinkos priemonė. Reaguojant į šią pažangą ir siekiant paskatinti toliau kurti pasaulinę rinkos priemonę, reikėtų padaryti tam tikrų pakeitimų, susijusių su aviacijos veikla, kuriai taikoma ES ATLPS.

Šis direktyvos pasiūlymas yra tolesnis žingsnis po Sprendimo Nr. 377/2013/ES, priimto siekiant ICAO pastūmėti kurti pasaulinę sistemą. Kaip ir dėl Sprendimo Nr. 377/2013/ES, šiuo atveju taip pat svarbu, kad Europos Parlamentas ir Taryba dėl pasiūlymo sutartų nedelsdami ir kad jis įsigaliotų iki kito apyvartinių taršos leidimų gražinimo termino – 2014 m. balandžio 30 d. Jei nebus sutarta dėl tolesnio ES ATLPS keitimo, bus grįžta į tą padėtį, kuri buvo prieš priimant Sprendimą Nr. 377/2013/ES. Pagrindiniai šiame pasiūlyme numatyto ATLPS keitimo rezultatai būtų tokie:

- ES ATLPS ir toliau bus taikoma visiems skrydžiams tarp EEE šalių aerodromų – taip, kaip numatyta pirminėje direktyvoje ir Sprendime Nr. 377/2013/ES.
- Skrydžiams į neišsivysčiusias trečiąsias šalis, išmetančias mažiau kaip 1 % viso pasaulio aviacijos sektoriaus išmetamųjų teršalų kiekio, ir iš jų ES ATLPS bus netaikoma. Taip be jokios diskriminacijos sistema bus netaikoma maršrutams į maždaug 80 šalių.
- Už išmetamuosius teršalus, išmestus EEE šalyse vykdant skrydžius į trečiąsias šalis iš iš jų, orlaivių naudotojai atsakingi nuo 2014 m. Siūloma paprastesnė procedūra, pagal kurią galima nustatyti atitinkamą proporcingą skrydžio metu išmestą išmetamųjų teršalų dalį, kuriai taikytina ATLPS. Siūloma orlaivių naudotojams suteikti galimybę pasirinkti vieną iš trijų atitikties stebėsenos, ataskaitų teikimo ir patikros (angl. MRV) metodikų.

- ES ATLPS bus netaikoma išmetamiesiems teršalams, kurie išmetami skrendant tranzitu virš EEE šalių, taip pat skrendant iš EEE šalių į trečiąsias šalis, kurios yra ES valstybių narių priklausiniai ir teritorijos, ir iš tų šalių į EEE oro uostus.

Šiuo aktu nuo 2013 m. tam tikros išmetamųjų teršalų, išmestų vykdant skrydžius į trečiąsias šalis ir iš jų, dalies atžvilgiu leidžiama nukrypti nuo ES ATLPS direktyvos nuostatų. 2013 m. tai taikoma visiems išmetamiesiems teršalams, išmestiems vykdant skrydžius į šalis, nepriklausančias EEE, ir iš tų šalių į EEE. Kiekvienais 2014–2020 m. laikotarpio kalendoriniais metais taikomos procentinės dalys nustatytos priede. Jas apskaičiavo Eurokontrolė, remdamasi ortodrominio atstumo tarp pagrindinių oro uostų EEE šalyse ir trečiojoje šalyse, kuris yra ne daugiau kaip 12 mylių nuo EEE kranto linijos tolimiausio taško, procentine dalimi. Šios procentinės dalys yra palyginti maži faktinio poveikio klimato kaitai, kuri daro iš Sąjungos aerodromų pakylantys ir į juos tupiantys orlaiviai, įverčiai, nes čia neatsižvelgta į aviacijos poveikį klimato kaitai, kuri daro azoto oksidų išmetalai, vandens garai ir sulfatų bei suodžių dalelės ir kuris yra tokio paties masto kaip anglies dioksido išmetamųjų teršalų poveikis.

Vykdant skrydžius į trečiąsias šalis ir iš jų išmetamųjų teršalų procentinės dalies apskaičiavimo metodas naudojant nuo 2010 m. esamas ataskaitų teikimo kategorijas yra patogus ir praktiškas. Kadangi procentinės dalys skaičiuojamos kiekvienai šalių porai, reikės duomenų apie skrydžius visais maršrutais tarp kiekvienos valstybės narės ir trečiųjų šalių. Jei skrydžiai vykdomi į skirtingas trečiųjų šalių laiko juostas, kiekvienai tokiai laiko juostai, į kurią skraidoma, nustatoma atskira procentinė dalis. Procentinės dalys nustatytos remiantis geriausia turima informacija, įskaitant gautą iš Eurokontrolės. Lentelė su visomis šiomis procentinėmis dalimis bus pateikta priede.

Siekiant orlaivių naudotojams suteikti dar daugiau lanksčių galimybių, taip pat ir taikyti alternatyvius stebėsenos, ataskaitų teikimo ir patikros metodus, siūloma leisti jiems rinktis. Orlaivių naudotojas turi turėti galimybę pasirinkti neteikti ataskaitų apie patikrintą išmetamųjų teršalų kiekį, susijusį su skrydžiais į trečiąsias šalis ir iš jų, ir vietoje to pasikliauti apskaičiuotu vykdant tokius skrydžius išmestų (tik EEE ribose) išmetamųjų teršalų kiekiu, kuris apskaičiuojamas remiantis Eurokontrolės apskaičiuotu tikslu nuskristu atstumu EEE ribose.

Valstybės narės apyvartinių taršos leidimų paskirstymą 2013–2020 m. laikotarpiu pakoreguos atitinkamai pagal priede nustatytas procentines dalis. Aukcionuose taip pat bus parduodama atitinkamai mažiau apyvartinių taršos leidimų.

Kitas siūlomas ATLPS direktyvos supaprastinimas – nustatyti, kad nebūtų imamasi jokių veiksmų prieš nekomercinius orlaivių naudotojus, jei tokiems mažiesiems orlaivių naudotojams vykdant veiklą per metus išmetama mažiau kaip 1000 tonų CO₂. Tikimasi, kad dėl to orlaivių naudotojų, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės, skaičius sumažėtų maždaug 2 200 (tai atitinka 0,2 % išmetamųjų teršalų). Tai, kartu su kitomis mažųjų orlaivių naudotojų administravimo našta mažinančiomis priemonėmis, yra didelis administravimo palengvinimas tiek mažiesiems orlaivių naudotojams, tiek valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir atitinka ES geresnio reglamentavimo darbotvarkę.

Visi kiti su skrydžiais susiję įpareigojimai lieka tokie, kaip buvę. Toks ribotas metodas jau pasiteisino Sprendimo Nr. 377/2013/ES atveju. Jei orlaivių naudotojams būtų išduodami papildomi nemokami apyvartiniai taršos leidimai, būtų susilpnintas ATLPS išmetamųjų teršalų mažinimo poveikis, o jei būtų nuspręsta nustatyti naujus santykinus taršos rodiklius, didelė reikalavimų našta gultų ant orlaivių naudotojų ir valstybių narių pečių po septynerių metų įsigaliojus pasaulinei rinkos priemonei. Jei tokia priemonė nebūtų pradėta taikyti,

santykių taršos rodiklių perskaičiavimas bet kuriuo atveju numatytas 2018 m. pagal ATLPS direktyvos 3e straipsnį.

Šis pasiūlymas aplinkai bus naudingas dviem aspektais. Pirma, jis skatina kurti pasaulinę rinkos priemonę, kuri nuo 2020 m. bus taikoma visiems tarptautinės aviacijos sektoriuje išmetamiems anglies dioksido teršalams. Priklausomai nuo pasaulinės rinkos priemonės užmojo lygio, dėl kurio bus susitarta, nuo 2020 m. bendras tarptautinės aviacijos išmetamųjų teršalų kiekis nebedidės, o iki 2050 m. netgi turėtų sumažėti iki pusės 2005 m. išmesto kiekio. Antra, taikant ES ATLPS bus ir toliau veiksmingai mažinamas išmetamųjų teršalų kiekis – tikimasi, kad 2013–2020 m. išmetamųjų teršalų kiekis bus sumažintas 250 mln. tonų CO₂.

Reikėtų pažymėti, kad valstybės narės turės priimti nacionalines nuostatas, susijusias su pasaulinės rinkos priemonės administravimu. Po 2016 m. ICAO asamblėjos ATLPS direktyvą reikės atitinkamai iš dalies pakeisti siekiant pasirengti šios pasaulinės rinkos priemonės įgyvendinimui. Pasaulinėje sistemoje, kuri turėtų būti pradėta taikyti nuo 2020 m., turėtų būti, kaip ragino IATA, atsižvelgiama į priemones, įgyvendinamas iš anksčiau, t. y., į tai, kad pagal ATLPS teršalų išmetimas aviacijos sektoriuje kompensuojamas kituose sektoriuose, taip pat ir į teršalų išmetimo mažinimą pačiame aviacijos sektoriuje. ICAO rezoliucijos A38/17-2 26 dalyje raginama apie tokį išmetamųjų teršalų kiekio mažinimą pranešti ICAO.

Siekiant suteikti teisinio tikrumo ir aiškumo orlaivių naudotojams, šį pasiūlymą Europos Parlamentas ir Taryba turėtų priimti 2014 m. pradžioje, nes antraip jie turėtų iki 2014 m. balandžio 30 d. atsisakyti apyvartinių taršos leidimų už išmetamuosius teršalus, išmestus vykdant skrydžius į trečiąsias šalis ir iš jų, kaip nurodyta Direktyvoje 2003/87/EB.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria, siekiant iki 2020 m. įgyvendinti tarptautinį susitarimą, kuriuo tarptautinės aviacijos išmetamiesiems teršalams nustatoma viena pasaulinė rinkos priemonė, iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Sąjunga siekia, kad ateityje būtų sudarytas tarptautinis susitarimas, kuriuo būtų kontroliuojamas aviacijos poveikis šiltnamio efektui, o iki to tarp Sąjungos aerodromų vykdomos aviacijos veiklos poveikį klimato kaitai ji riboja savarankiškomis priemonėmis. Siekiant užtikrinti, kad šie tikslai ne trukdytų, o padėtų vienas kitą įgyvendinti, derėtų atsižvelgti į pažangą ir atitinkamas pozicijas šiuo klausimu tarptautiniuose forumuose, visų pirma, į 38-ojoje Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) asamblėjos sesijoje priimtą rezoliuciją, kurioje pateiktas „Konsoliduotas pareiškimas, kad ICAO toliau vykdys su aplinkos apsauga susijusią politiką ir praktiką“;
- (2) todėl pageidautina laikinai laikyti, kad Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/87/EB⁴ nustatyti reikalavimai yra tenkinami, jei įsipareigojimai įgyvendinami tam tikros išmetamųjų teršalų, susijusių su skrydžiais į trečiąsias šalis ir iš jų, procentinės dalies atžvilgiu. Taip Sąjunga pabrėžia, kad reikalavimai gali būti taikomi tam tikrai procentinei išmetamųjų teršalų, susijusių su skrydžiais į EEE šalių aerodromus ir iš jų, daliai, ir kad ta išmetamųjų teršalų dalis, kuriai taikomi teisiniai reikalavimai, gali būti padidinta;

² OL C, , p. .

³ OL C, , p. .

⁴ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

- (3) kol Direktyva 2003/87/EB ir toliau taikoma remiantis atvykimu į Sąjungos aerodromus ir išvykimu iš jų, norint, kad būtų galima paprastai ir praktiškai regionines priemones taikyti tik 7 metus iki bus pradėta taikyti pasaulinė rinkos priemonė, Eurokontrolė apskaičiavo procentines dalis remdamasi ortodrominio atstumo tarp pagrindinių oro uostų EEE šalyse ir trečiosiose šalyse, kuris yra ne daugiau kaip 12 mylių nuo EEE kranto linijos tolimiausio taško, procentine dalimi. Kadangi Sąjunga nemano, kad pasaulinė rinkos priemonė turėtų būti taikoma atsižvelgiant į faktinę oro erdvę, o ne į atvykimą į aerodromus ir išvykimą iš jų, procentinės dalys bus aktualios tik iki 2020 m.;
- (4) šioje direktyvoje nustatant nukrypti leidžiančias nukrypti nuostatas atsižvelgta į dvišalio ir daugiašalio bendravimo su trečiosiomis šalimis, kurį Komisija ketina tęsti Sąjungos vardu, rezultatus;
- (5) siekiant išvengti konkurencijos iškraipymų, labai svarbu, kad visiems to paties maršruto skrydžiams būtų taikomos tos pačios sąlygos;
- (6) norint apskaičiuoti patikrintų išmetamųjų teršalų kiekio, susijusio su skrydžiais į trečiąsias šalis ir iš jų, procentinę dalį, turi būti žinomas visas skrydžio metu išmestas išmetamųjų teršalų kiekis. Tačiau likusios procentinės dalies atžvilgiu jokių veiksmų nesiimama;
- (7) be to, orlaivių naudotojas turi turėti galimybę pasirinkti neteikti ataskaitų apie patikrintą išmetamųjų teršalų kiekį, susijusį su skrydžiais į trečiąsias šalis ir iš jų, ir vietoje to pasikliauti kuo tiksliau apskaičiuotu vykdant tokius skrydžius tik EEE ribose išmestų išmetamųjų teršalų kiekiu;
- (8) siekiant paprastumo ir palengvinti mažiausių orlaivių naudotojų administracinę naštą, turėtų būti laikoma, kad nekomerciniai orlaivių naudotojai, per metus išmetantys mažiau kaip 1000 tonų CO₂, atitinka direktyvos reikalavimus, o valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų imtis papildomų priemonių mažų orlaivių naudotojų administracinei naštai palengvinti;
- (9) nustatytosios patikrintų išmetamųjų teršalų, susijusių su skrydžiais į trečiųjų šalių aerodromus ir iš jų, procentinės dalys ir kiti alternatyvūs orlaivių naudotojų pasirinkti metodai turėtų būti taikomi nuo 2014 m., kad orlaivių naudotojai turėtų pakankamai laiko suprasti šiuos metodus ir susiplanuoti savo skrydžių veiklą;
- (10) nedarant poveikio pasaulinei rinkos priemonei, kuri bus taikoma nuo 2020 m., su skrydžiais į besivystančias šalis ir iš jų susijusiems išmetamiesiems teršalams, jei atitinkamos šalies tonkilometrių kiekis yra mažesnis negu 1 % visos tarptautinės civilinės aviacijos tonkilometrių kiekio, ATLPS netaikoma 2014–2020 m. Šiame pasiūlyme besivystančiomis laikomos tos šalys, kurioms šio pasiūlymo priėmimo metu taikomos lengvatinės sąlygos patekti į Sąjungos rinką pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 978/2012, tai yra tos, kurių Pasaulio bankas 2013 m. nepriskyrė prie dideles pajamas arba šiek tiek daugiau nei vidutines pajamas gaunančių šalių;
- (11) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą orlaivių naudotojams ir nacionalinėms institucijoms, derėtų leisti ataskaitas dėl 2013 m. išmetamųjų teršalų pateikti iki 2015 m.;
- (12) po ICAO asamblėjos 2016 m. Komisija turėtų pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kad būtų galima atsižvelgti į pokyčius pasaulyje ir prireikus spręsti klausimą dėl nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo;
- (13) Direktyva 2003/87/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2003/87/EB iš dalies keičiama taip:

- (1) Po 28 straipsnio įterpiamas šis 28a straipsnis:

„28a straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos, taikomos iki tarptautinio susitarimo dėl vienos pasaulinės rinkos priemonės taikymo įgyvendinimo 2020 m.

1. Nukrypdomos nuo 12 straipsnio 2a dalies ir 14 straipsnio 3 dalies, valstybės narės laiko, kad tose dalyse nustatyti reikalavimai yra tenkinami dėl:
 - (a) visų išmetamųjų teršalų, kurie 2013 m. išmetami vykdant skrydžius į šalis, nepriklausančias Europos ekonominei erdvei (EEE), ir iš jų;
 - (b) išmetamųjų teršalų, kurie išmetami vykdant skrydžius į šalis, nepriklausančias EEE, ir iš jų, kiekvienais 2014–2020 m. laikotarpio kalendoriniais metais, jei tokius skrydžius vykdantis orlaivių naudotojas atsisakė tam tikro apyvartinių taršos leidimų skaičiaus, atitinkančio su tais skrydžiais susijusių patikrintų išmetamųjų teršalų procentinę dalį, nustatytą pagal IIc priedą arba apskaičiuotą pagal 6 dalį;
 - (c) išmetamųjų teršalų, išmetamų nekomerciniams orlaivių naudotojams vykdant skrydžius kiekvienais 2013–2020 m. laikotarpio kalendoriniais metais, jei tais kalendoriniais metais orlaivių naudotojas vykdydamas aviacijos veiklą išmetė mažiau kaip 1000 tonų,
 - (d) apyvartinių taršos leidimų atsisakymo, jei apyvartinių taršos leidimų už 2013 m. patikrintus išmetamuosius teršalus, susijusius su EEE vidaus skrydžiais, atsisakoma iki 2015 m. balandžio 30 d. (vietoj 2014 m. balandžio 30 d.) ir patikrintas 2013 m. tų skrydžių išmetamųjų teršalų kiekis pranešamas iki 2015 m. kovo 31 d. (vietoj 2014 m. kovo 31 d.).

1 dalies b punkte nurodyti patikrinti išmetamieji teršalai, apskaičiuoti pagal IIc priedą, laikomi orlaivių naudotojo patikrintais išmetamaisiais teršalais taikant 11a, 12 ir 14 straipsnius.

2. Nukrypstant nuo 3e straipsnio 5 dalies ir 3f straipsnio, orlaivių naudotojui, kuriam taikomos 1 straipsnio a–c dalyse nustatytos nukrypti leidžiančios nuostatos, išduodamų nemokamų ATL skaičius proporcingai sumažinamas pagal tose dalyse numatytą mažesnę atsisakytinų ATL skaičių.

Valstybės narės paskelbia kiekvienam orlaivių naudotojui nemokamai skirtų aviacijos apyvartinių taršos leidimų, susijusių su 2013–2020 m. veikla, skaičių [*Leidinių biurui: įrašykite datą, kuri yra keturi mėnesiai po šios direktyvos įsigaliojimo*].

3. Nukrypdomos nuo 3d straipsnio nuostatų, valstybės narės aukcionuose parduodamų aviacijos ATL skaičių sumažina proporcingai bendrai sumažintam išduotų ATL skaičiui.
4. Nukrypdomos nuo 3d straipsnio 3 dalies nuostatų, valstybės narės 2013–2020 m. aukcionuose parduodamų ATL skaičių sumažina atitinkamai pagal taikant 28 straipsnio a–c punktus joms priskirtų aviacijos sektoriaus išmetamųjų teršalų kiekį.

5. Nukrypstant nuo 3g, 12, 15 ir 18a straipsnių nuostatų, jei orlaivių naudotojas per metus iš viso išmeta mažiau kaip 25 000 tonų CO₂, jo išmetamieji teršalai laikomi patikrintais, jei jie nustatyti naudojant mažiesiems teršėjams skirtą Komisijos patvirtintą priemonę, kuri užpildoma Eurokontrolės pateiktais duomenimis, gautais taikant ATLPS pagalbinę priemonę; be to, nekomercinių orlaivių naudotojų atžvilgiu valstybės narės gali įgyvendinti supaprastintas procedūras, jei taip gaunami ne mažiau tikslūs duomenys negu taikant minėtą priemonę.
 6. Nukrypdamas nuo 12 straipsnio 2a dalies ir 14 straipsnio 3 dalies, orlaivių naudotojas gali pasirinkti neteikti išmetamųjų teršalų duomenų, susijusių su skrydžiais į šalis, nepriklausančias EEE, ataskaitų naudodamasis IIc priede nustatytais procentinėmis dalimis, o leisti kompetentingai institucijai apskaičiuoti jo išmetamųjų teršalų kiekį. Atliekant tokius skaičiavimus atsižvelgiama į duomenis, gautus taikant mažiesiems teršėjams skirtą Komisijos patvirtintą priemonę, kuri užpildoma Eurokontrolės pateiktais duomenimis, gautais taikant ATLPS pagalbinę priemonę. Visų tokių skaičiavimų duomenis kompetentinga institucija pateikia ir Komisijai. Taikant 11a, 12, 14 ir 28a straipsnius, tokiomis aplinkybėmis atlikti apskaičiavimai laikomi patikrintu orlaivių naudotojų išmetamųjų teršalų kiekiu.
 7. Po ICAO asamblėjos 2016m. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą dėl pasaulinės rinkos priemonės, kuri turėtų būti taikoma išmetamiesiems teršalams nuo 2020 m., įgyvendinimo ir prirėkus pateikia atitinkamus pasiūlymus.
Jei pasaulinė priemonė nebūtų pradėta taikyti nuo 2020 m., ataskaitoje apsvaustoma, kaip derėtų reglamentuoti išmetamuosius teršalus, susijusius su skrydžiais į šalis, nepriklausančias EEE, ir iš jų nuo 2020 m. ir tol, kol tokios pasaulinės priemonės nebus. Savo ataskaitoje Komisija taip pat apsvausto galimus problemų, galinčių iškilti taikant 1–4 dalis, sprendimo būdus, siekdama, kad visiems tuo pačiu maršrutu skrydžius vykdančioms orlaivių naudotojams būtų sudarytos vienodos sąlygos.“
- (2) Priedai iš dalies keičiami taip, kaip išdėstyta šios direktyvos priede.

2 straipsnis

1. Valstybės narės ne vėliau kaip [*Leidinių biurui: įrašykite konkrečią datą – paskutinę trečio mėnesio nuo direktyvos įsigaliojimo dieną*] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.
Tas nuostatas jos taiko nuo [*Leidinių biurui: įrašykite konkrečią datą – viena diena po perkėlimo į nacionalinę teisę dienos*].
Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

*Europos Parlamento vardu
Pirmininkas*

*Tarybos vardu
Pirmininkas*

PRIEDAS

Po Direktyvos 2003/87/EB IIB priedo įterpiamas IIc priedas:

„IIc PRIEDAS

PROCENTINIŲ DALIŲ, TAIKOMŲ PAGAL 28 a STRAIPSNIO NUKRYPTI LEIDŽIANČIĄ NUOSTATĄ, LENTELE

[28 a straipsnyje nurodytos išmetamųjų teršalų, išmetamų vykdant skrydžius į šalį (toliau – trečioji šalis), kuri nėra EEE valstybė narė (toliau – EEE valstybės narės), ir iš jų, procentinės dalys apskaičiuojamos pagal toliau pateikiamą lentelę, į kurią, prieš ją paskelbiant, įrašomos pagal šią formulę apskaičiuotos procentinės dalys, apskaičiuotos naudojant geriausius turimus duomenis, įskaitant gautus padedant Eurokontrollei:

$$X = (Y \div Z) \times 100$$

čia:

Z – bendras skrydžio ortodrominis atstumas nuo aerodromo atitinkamoje EEE valstybėje narėje, iš kurio ir į kurią 2012 m. atlikta daugiausia skrydžių į trečiųjų šalių aerodromus ir iš jų (toliau – EEE valstybių narių atskaitos aerodromas), iki aerodromo atitinkamoje trečiojoje šalyje, iš kurio ir į kurią 2012 m. atlikta daugiausia skrydžių į EEE valstybių narių aerodromus ir iš jų (toliau – trečiosios šalies atskaitos aerodromas).

Y – skrydžio ortodrominio atstumo (Z) dalis, esanti tarp EEE valstybių narių atskaitos aerodromo ir pirmo to maršruto taško, esančio 12 jūrmylių nuo tolimiausio taško EEE valstybėse narėse, išskyrus trečiųjų šalių teritorijas ir jūros teritorijas, kai dėl jų tarp EEE valstybių narių susidaro didesnis kaip 400 jūrmylių atstumas.

Jei skrydžiai vykdomi į skirtingas trečiųjų šalių laiko juostas, kiekvienai tokiai laiko juostai, į kurią skraidoma, nustatoma atskira procentinė dalis.

Į atstumą iki EEE valstybių narių priklausinių ir teritorijų ir virš tų priklausinių ir teritorijų neatsižvelgiama.

Nedarant poveikio pasaulinei rinkos priemonei, kuri bus taikoma nuo 2020 m., 2014–2020 m. laikotarpiu skrydžiams į besivystančias šalis ir iš jų, jei atitinkamos šalies tonkilometrių kiekis yra mažesnis negu 1 % visos tarptautinės civilinės aviacijos tonkilometrių kiekio, taikoma procentinė dalis lygi nuliui. Šiame pasiūlyme besivystančiomis laikomos tos šalys, kurioms šio pasiūlymo priėmimo metu taikomos lengvatinės sąlygos patekti į Sąjungos rinką pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 978/2012 ir kurių Pasaulio bankas 2013 m. nepriskyrė prie didelės pajamos arba šiek tiek daugiau nei vidutines pajamas gaunančių šalių.

[pirmiau pateikta formulė iš galutinio teksto bus ištrinta ir pakeista atitinkama lentele, kurią sudarys Eurokontrolė.]

		AT	BE	BG	CZ	CY	DK	DE	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK	
AF	AFGANISTANAS																													
AL	ALBANIJA																													
DZ	ALŽYRAS																													
AO	ANGOLA																													
AG	ANTIGVA IR BARBUDA																													
AR	ARGENTINA																													
AM	ARMĒNIJA																													
AZ	AZERBAIDŽANAS																													
BS	BAHAMOS																													
BH	BAHREINAS																													
BD	BANGLADEŠAS																													
BB	BARBADOSAS																													
BY	BALTARUSIJA																													
BZ	BELIZAS																													
BJ	BENINAS																													
BT	BUTANAS																													
BO	BOLIVIJOS DAUGIATAUTĒ VALSTYBĒ																													

		AT	BE	BG	CZ	CY	DK	DE	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
BA	BOSNIJA IR HERCEGOVINA																												
BW	BOTSVANA																												
BR	BRAZILIJA UTC/GMT -3																												
BR	BRAZILIJA UTC/GMT -4																												
BN	BRUNĖJAUS DARUSALAMAS																												
BF	BURKINA FASAS																												
BI	BURUNDIS																												
KH	KAMBODŽA																												
CM	KAMERŪNAS																												
CA	KANADA Niufaundlendo standartinė laiko juosta																												
CA	KANADA Atlanto vandenyno laiko juosta																												
CA	KANADA Rytų laiko juosta																												
CA	KANADA																												

		AT	BE	BG	CZ	CY	DK	DE	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
	Centrinė laiko juosta																												
CA	KANADA Kalnų laiko juosta																												
CA	KANADA Ramiojo vandenyno laiko juosta																												
CV	ŽALIASIS KYŠULYS																												
CF	CENTRINĖS AFRIKOS RESPUBLIKA																												
TD	ČADAS																												
CL	ČILĖ																												
CN	KINIJA, įskaitant HONKONGĄ, MAKAO ir TAIVANĄ																												
CO	KOLUMBIJA																												
KM	KOMORAI																												
CG	KONGAS																												
CD	KONGO DEMOKRATINĖ RESPUBLIKA Rytų laiko juosta																												
CD	KONGO DEMOKRATINĖ																												

		AT	BE	BG	CZ	CY	DK	DE	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
	RESPUBLIKA Vakarų laiko juosta																												
CR	KOSTA RIKA																												
CI	DRAMBLIO KAULO KRANTAS																												
CU	KUBA																												
DJ	DŽIBUTIS																												
DM	DOMINIKA																												
DO	DOMINIKOS RESPUBLIKA																												
EC	EKVADORAS																												
EG	EGIPTAS																												
SV	SALVADORAS																												
GQ	PUSIAUJO GVINĖJA																												
ER	ERITRĖJA																												
ET	ETIOPIJA																												
GA	GABONAS																												
GM	GAMBIJA																												
GE	GRUZIJA																												
GH	GAJANA																												

		AT	BE	BG	CZ	CY	DK	DE	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
GD	GRENADA																												
GT	GVATEMALA																												
GN	GVINĒJA																												
GW	BISAU GVINĒJA																												
GY	GVINĒJA																												
HT	HAITIS																												
HN	HONDŪRAS																												
IN	INDIJA																												
ID	INDONEZIJA Indonezijos vakaru laikas																												
ID	INDONEZIJA Indonezijos centrinis laikas																												
ID	INDONEZIJA Indonezijos rytų laikas																												
IR	IRANO ISLAMO RESPUBLIKA																												
IQ	IRAKAS																												
IL	IZRAELIS																												
JM	JAMAICA																												

		AT	BE	BG	CZ	CY	DK	DE	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
JP	JAPONIJA																												
JO	JORDANIJA																												
KZ	KAZACHSTANAS 1 laiko juosta																												
KZ	KAZACHSTANAS 2 laiko juosta																												
KE	KENIJA																												
KP	KORĖJOS LIAUDIES DEMOKRATINĖ RESPUBLIKA																												
KR	KORĖJOS RESPUBLIKA																												
KW	KUVEITAS																												
KG	KIRGIZSTANAS																												
LA	LAOSO LIAUDIES DEMOKRATINĖ RESPUBLIKA																												
LB	LIBANAS																												
LS	LESOTAS																												
LR	LIBERIJA																												
LY	LIBIJA																												
MK	BUVUSIOJI JUGOSLAVIJOS																												

		AT	BE	BG	CZ	CY	DK	DE	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
	REPUBLIKA MAKEDONIJA																												
MG	MADAGASKARAS																												
MW	MALAVIS																												
MY	MALAIZIJA																												
MV	MALDYVAI																												
ML	MALIS																												
MR	MAURITANIJA																												
MU	MAURICIJUS																												
MX	MEKSIKA Centrinė laiko juosta																												
MX	MEKSIKA Ramiojo vandenyno laiko juosta																												
MX	MEKSIKA Šiaurės vakarų laiko juosta																												
MD	MOLDOVOS RESPUBLIKA																												
MN	MONGOLIJA 1 laiko juosta																												
MN	MONGOLIJA 2 laiko juosta																												

		AT	BE	BG	CZ	CY	DK	DE	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
ME	JUODKALNIJA																												
MA	MAROKAS																												
MZ	MOZAMBIKAS																												
MM	MIANMARAS																												
NA	NAMIBIJA																												
NP	NEPALAS																												
NI	NIKARAGVA																												
NE	NIGERIS																												
NG	NIGERIJA																												
OM	OMANAS																												
PK	PAKISTANAS																												
PA	PANAMA																												
PG	PAPUA NAUJOJI GVINĖJA																												
PY	PARAGVAJUS																												
PE	PERU																												
PH	FILIPINAI																												
PR	PUERTO RIKAS																												
QA	KATARAS																												

		AT	BE	BG	CZ	CY	DK	DE	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
RU	RUSIJOS FEDERACIJA Maskvos laikas																												
RU	RUSIJOS FEDERACIJA Jekateringurgo laikas																												
RU	RUSIJOS FEDERACIJA Omsko laikas																												
RU	RUSIJOS FEDERACIJA Krasnojarsko laikas																												
RU	RUSIJOS FEDERACIJA Irkutsko laikas																												
RU	RUSIJOS FEDERACIJA Jakutsko laikas																												
RU	RUSIJOS FEDERACIJA Vladivostoko laikas																												
RU	RUSIJOS FEDERACIJA Magadano laikas																												
RW	RUANDA																												
KN	SENT KITSAS IR NEVIS																												
LC	SENT LUSIJA																												
VC	SENT VINSENTAS																												

		AT	BE	BG	CZ	CY	DK	DE	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
	IR GRENADINAI																												
ST	SAN TOMĖ IR PRINSIPĖ																												
SA	SAUDO ARABIJA																												
SN	SENEGALAS																												
RS	SERBIJA																												
SC	SEIŠELIAI																												
SL	SIERA LEONĖ																												
SG	SINGAPŪRAS																												
SO	SOMALIS																												
ZA	PIETŲ AFRIKA																												
SS	PIETŲ SUDANAS																												
LK	ŠRI LANKA																												
SD	SUDANAS																												
SR	SURINAMAS																												
SZ	SVAZILANDAS																												
CH	ŠVEICARIJA																												
SY	SIRIJOS ARABŲ RESPUBLIKA																												
TJ	TADŽIKISTANAS																												

		AT	BE	BG	CZ	CY	DK	DE	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
TZ	TANZANIJOS JUNGTINĖ RESPUBLIKA																												
TH	TAILANDAS																												
TL	RYTŲ TIMORAS																												
TG	TOGAS																												
TT	TRINIDADAS IR TOBAGAS																												
TN	TUNISAS																												
TR	TURKIJA																												
TM	TURKMĖNISTANAS																												
UG	UGANDA																												
UA	UKRAINA																												
AE	JUNGTINIAI ARABŲ EMYRATAI																												
US	JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS Rytų laiko juosta																												
US	JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS Centrinė laiko juosta																												
US	JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS Kalnų																												

		AT	BE	BG	CZ	CY	DK	DE	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
	laiko juosta																												
US	JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS Ramiojo vandenyno laiko juosta																												
US	JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS Aliaskos laiko juosta																												
UY	URUGVAJUS																												
UZ	UZBEKISTANAS																												
VE	VENESUELOS BOLIVARO RESPUBLIKA																												
VN	VIETNAMAS																												
EH	VAKARŲ SACHARA																												
YE	JEMENAS																												
ZM	ZAMBIJA																												
ZW	ZIMBABVĖ																												

Nepaisant to, kas išdėstyta pirmiau, skrydžiams tarp Sąjungos atokiausių regionų, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnyje, ir ne Sąjungos šalių taikoma procentinė dalis lygi nuliui.